

Keminmaan aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma 1.8.2025 alkaen

Sivistyslautakunta 2.7.2025 § 99

KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN YLEISET PERUSTEET

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista, perusopetuksen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös tuen toteuttamisesta, suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti.

KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TAVOITTEET

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla pyritään vähentämään lasten yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta ennen ja jälkeen koulupäivän. Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnalla on oma erityisluonteensa, sillä se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Tavoitteena on tarjota lapsille heidän tarpeitansa vastaavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa myös mahdollisuus lepoon ja itsekseen olemiseen.

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan päämääränä on luoda yhteistyössä kodin ja toiminnan järjestäjän kanssa kasvu ympäristö, joka edistää lapsen suotuisaa kehitystä. Kotien työtä tuettaessa lähtökohtana on, että lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajilla on aamu- ja iltapäivätoiminnassa ammatillinen vastuu lapsen kasvatuksesta.

Koteja kannustetaan osallistumaan yhteistyöhön ja edistetään huoltajien aktiivista roolia. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa, tiedonsiirrossa ja aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstön osallistumisessa tarpeen mukaan lasta koskeviin neuvotteluihin huoltajien luvalla. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo pohjan hyvälle yhteistyölle ja tiedottamiselle. Koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteiset linjaukset tukevat ja vahvistavat lasten hyvinvointia ja sosiaalista kehitystä.

Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lasten hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. Ohjaajan myönteisellä suhtautumisella ja läsnäololla on tässä suuri merkitys. On tärkeää, että jokainen lapsi kokee olevansa arvostettu ja hyväksytty. Lapset tarvitsevat myös kaveripiiriin hyväksyntää ja tunteen ryhmään kuulumisesta. Yhdessä toimimalla opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta ja erimielisyyksien ratkaisua myönteisin keinoin. Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten harrastuneisuutta ja tutustuttaa mahdollisuuksien mukaan erilaisiin vapaa-ajan harrastuksiin.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee sekä kasvu ympäristönä että ilmapiiriltään olla kiireetön ja turvallinen. Ihmissuhteiden pysyvyys edistää niin lapsen kokemusta turvallisuudesta kuin ohjaajan mahdollisuutta tukea hänen kehitystään. On tärkeää, että toiminnassa lapsilla on mahdollisuus sekä levähtämiseen ja rauhoittumiseen että ulkoiluun ja fyysiseen aktiivisuuteen. Tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä tuetaan myös edistämällä lasten yhteistoimintaa. Toiminnan tarjoamien kaverisuhteiden kautta opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta sekä tunteiden ilmaisua ja säätelyä. Lapsi tarvitsee

kaveripiiriin hyväksyntää ja tunteen omaan ryhmään kuulumisesta. Ryhmässä omaksutut asenteet ja säännöt muovaavat osaltaan tulevaa sosiaalista käyttäytymistä. Ryhmä mahdollistaa lasten keskinäisen kulttuurin syntyminen ja heidän tarpeistaan lähtevän tekemisen muotoutumisen. Yhteisten sääntöjen ja rajojen tarkoituksena on antaa lapselle kokemus turvallisuudesta ja välittämisestä. Yhdessä tehtyjen sopimusten avulla lapsella on mahdollisuus oppia hallitsemaan tunteitaan sekä hyväksymään myös toisten oikeudet. Lapsen tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun.

Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten eettistä kasvua ja käsitystä ihmisten yhdenvertaisuudesta. Toiminnan eettisenä lähtökohtana ovat Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet ja käytännöt. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa korostuu lapsilähtöisyys.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsi nähdään arvokkaana yksilönä, joka on ikä- ja kehitysvaiheensa mukaisesti itsestään ja teoistaan vastuullinen, eettisessä ajattelussaan aikuisen ohjausta tarvitseva sekä vuorovaikutustaidoissaan jatkuvasti oppiva ja kehittyvä. Eettisen kasvun tukemisessa on tärkeää erityisesti aikuisen antama käyttäytymisen malli, keskinäiset vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman toiminnan aiheuttamista tunteista ja seurauksista sekä itselle että toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä sopimuksista ja annettujen ohjeiden noudattamisesta
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan

Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen. Toiminta toteutetaan niin, että se lisää lasten onnistumisen kokemuksia ja osallisuutta. On tärkeää, että lapset tulevat kuulluksi toiminnassa ja voivat osallistua sen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Toiminnassa tulee luoda tilanteita, jotka lisäävät lapsen osallisuuden kokemuksia. Aamu- ja iltapäivätoiminnalla pyritään lisäämään tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa. Tavoitteena on, että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista tukea ja ohjausta. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa tyttöjen ja poikien kehityksen erot ja erilaiset tarpeet otetaan huomioon. Lasten tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun ja saada kokemuksia osallisuudesta. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SISÄLTÖ

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla on sisällöllisesti omat erityisluonteensa, jolle on ominaista toiminnan monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus. Sisältöjen tulee tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Sisällöt suunnitellaan siten, että toiminta muodostuu

lapsen kannalta ehyeksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi, joka tarjoaa sosiaalista vuorovaikutusta, esteettisiä kokemuksia, vireyttä edistävää liikkumista ja ulkoilua sekä mahdollisuuden myös omaan toimintaan, rentoutumiseen ja lepoon.

Sisältöjä valittaessa kiinnitetään huomiota leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin. Sisältö voi liittyä erilaisiin tavoitteellisiin harrastuksiin ja muuhun kehitystä tukevaan toimintaan kuten liikuntaan, käden taitoihin, kielelliseen ja kuvalliseen ilmaisuun, musiikkiin ja arkiaskareisiin. Toiminnan sisältöä voivat olla myös erilaiset tiedolliset aihepiirit. Toiminnassa voidaan varata mahdollisuuksien mukaan aikaa myös koulutyöhön liittyvien tehtävien tekemiseen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältöjen suunnittelussa otetaan huomioon lapsen tarpeet ja omat toiveet. Lapsen ja ohjaajan yhteinen keskustelu siitä, millainen toiminta lasta kiinnostaa ja mikä tuottaa hänelle iloa, vaikuttaa toiminnan sisältöjen käytännön toteutukseen.

TUKEA TARVITSEVAT LAPSET AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNASSA

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lasten kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Silloinkin, kun kyse on perusopetuslain mukaisesti oppimisen ja koulukäynnin tukea tarvitsevista lapsista, toiminnan järjestämisen ja toteuttamisen lähtökohtana ovat aamu- ja iltapäivätoiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt.

Oppimisen ja koulukäynnin tukea saavat oppilaat aamuja iltapäivätoiminnassa

Perusopetuksen tehtävänä on tarjota kaikille oppilaille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään kasvuun ja oppimiseen. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttamisesta määrätään Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (luku 7). Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt esi- ja perusopetuksessa. Ensisijaisesti tarjotaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja oppilaiden tarpeiden mukaan. Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat oppilaalle riittämättömät, tarjotaan oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki järjestetään lapselle koulupäivän aikana. Aamu- ja iltapäivätoiminta voi osaltaan tukea oppilaiden hyvinvointia, kehitystä ja koulunkäyntiä sekä tarjota hänelle turvallisen ympäristön.

Oppilaat, joille on tehty tukea koskeva päätös tai joilla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite voivat hakea aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Mikäli mahdollista, näiden oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Jos oppilaiden tarpeet sitä edellyttävät, voidaan toiminta järjestää myös omissa ryhmissä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen mahdollisuuksien mukaan oman ikäkauden mukaisissa ryhmissä tukee oppilaiden kehitystä. On tärkeää, että koulussa nähdään aamu- ja iltapäivätoiminnan tarjoamat mahdollisuudet oppilaan koulunkäynnin ja oppimisen tukemiseen.

Toiminnan järjestelyjä suunniteltaessa yhteistyö huoltajan, koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan kesken on erityisen tärkeää. Huoltajan ja mahdollisesti koulun henkilöstön kanssa sovitaan, oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavan oppilaan tarpeet sekä muut lasten kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet otetaan huomioon aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Moniammatillinen yhteistyö lisää edellytyksiä oppilaan riittävään tukemiseen.

TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN, SUUNNITELTU JA ARVIOINTI

Perusopetuslain mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaan tulee hakea kunnan edellyttämällä tavalla. Otettaessa oppilaita aamu- ja iltapäivätoimintaan heihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jos hakijoita on enemmän kuin on paikkoja, tulee kunnan valita oppilaat yhdenvertaisin perustein. Oppilailla ei ole subjektiivista oikeutta päästä perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan. Kunta ei voi erotella oppilaita eikä asettaa heitä toimintaan otettaessa eri asemaan esimerkiksi vamman perusteella.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestäessään kunta ei toimi opetuksen järjestäjänä. Toiminnassa ei ole kyse oppilaan sivistyksellisten oikeuksien turvaamisesta vaan yhdestä koulupäivän yhteydessä järjestystä palvelusta lapselle. Toimintaan osallistuminen on oppilaalle vapaaehtoista.

Perusopetuslain ja vammaispalvelulain välisessä lainvalintatilanteessa on arvioitava, ovatko ensisijaisen lainsäädännön mukaiset palvelut lain mukaisesti järjestettynä henkilön yksilöllisen palvelutarpeen kannalta sopivia ja riittäviä sekä lapsen edun mukaisia. Lainvalinnassa ja päätöksenteossa on otettava huomioon myös yhdenvertaisuuslain mukainen oikeus kohtuullisiin mukautuksiin.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestää Keminmaan kunta ja hallinnollinen vastuu on Keminmaan sivistyslautakunnalla. Aamu- ja iltapäivätoiminta sisältyy sivistystoimen talousarvioon vapaa-aikapalveluiden tulosalueeseen. Keminmaan kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattorina toimii vapaa-aikasihteeri.

Toiminnan laajuus ja periaatteet

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulupäivinä, Keminmaan kunnan peruskoulun ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös tuen toteuttamisesta. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Keminmaassa Kirkonmäen toimipaikassa, Lassilan toimipaikassa ja Pölhön toimipaikassa klo 7.00–16.45 välisenä aikana. Toiminnan suunnittelusta vastaa vapaa-aikapalveluiden aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajat. Lisäksi toimipaikoissa on ohjaajaresurssina tarpeen mukaan koulunkäyntiohjaajia. Yhtä työntekijää kohden toimintaryhmässä on enintään 15 lasta.

Aamu- ja tai iltapäivätoiminnan järjestämiseksi ja ryhmän muodostumiseksi on vähintään kuudella (6) lapsella oltava syyslukukauden alusta alkaen aamu ja/tai iltapäivätoiminnan tarve. Lisäksi ryhmän muodostumisen edellytyksenä on toimintaan osoitetut riittävät määrärahat. Aamu- ja tai iltapäivätoimintapaikka voidaan lakkauttaa kesken toimikauden, mikäli osallistujamäärä vähenee toimipaikassa oleellisesti. Toimintaa järjestetään kunkin toimipaikan toimitilat ja lasten määrä huomioon ottaen.

Kirkonmäen aamu- ja iltapäivätoiminta

os. Väylätie 6 (Kirjasto-nuorisotalo, 2.kerros)
94400 Keminmaa
Puh. 0400 691 294

Lassilan aamu- ja iltapäivätoiminta

os. Koulutie 2 (Lassilan keltainen koulu)

94450 Keminmaa

Puh. 0400 278 276

Pölhön aamu- ja iltapäivätoiminta

os. Tasasentie 9 (Pölhön koulu)

94500 Lautiosaari

Puh. 0400 278 273

Toimintamaksu

Perusopetuslain 48 f §:ssä määrätään koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuista.

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta voidaan määrätä kuukausimaksu. Kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien kuukausimaksujen määrästä. Maksu saa olla 570 tunnin osalta enintään 120 euroa ja 760 tunnin osalta enintään 160 euroa.

Keminmaan kunnassa noudatetaan seuraavia maksuperiaatteita:

	yli 10 pv / kk	1–10 pvä / kk
aamutoiminta (7.00–10.00)	30 €	15 €
iltapäivätoiminta (11.00–16.45)	100 €	50 €

Maksu voidaan periä jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu aamu- tai iltapäivätoimintaan. Jos aamu- ja iltapäivätoimintaa annetaan enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään vain puolet maksusta. Maksusta peritään vain puolet myös silloin, kun lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Toimintaan osallistumisesta ei peritä muita maksuja. Maksu jätetään perimättä tai sitä alennetaan, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä.

Uuden vammaispalvelulain (675/2023) 2 §:n 4 momentin mukaan sen lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 11 §:ssä säädetään maksun perimättä jättämisestä tai määrätyn maksun alentamisesta, 2 momentissa tarkoitetun lain perusteella järjestetyistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista määrättävä maksu on jätettävä määräämättä tai perimättä tai sitä on alennettava, jos maksu estää vammaisen henkilön palveluiden yksilöllisen järjestämisen tai vaikeuttaa sitä olennaisesti tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen. Edellä mainittu maksuja koskeva suojasäännös koskee sosiaali- ja terveydenhuollon maksuja, ei varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 1503/2016 mukaisia varhaiskasvatuksesta perittäviä maksuja tai aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittäviä maksuja.

Maksu sisältää tapaturmavakuutuksen toiminnan aikana sekä välipalan ja askartelumateriaalin.

Toimintaan hakeminen ja valintaperusteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta tiedotetaan kunnan kotisivuilla. Toimintaan haetaan kunakin vuonna 31.5. mennessä hakulomakkeella. Hakuajan päättymisen jälkeen oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä niin kauan kuin ryhmään mahtuu.

Vapaa-aikasihteeri tekee päätökset aamu- ja iltapäivätoiminnasta edellä mainituilla perusteilla. Päätös toiminnasta tehdään lukuvuodeksi. Perusteena lapsen pois jäämiselle (irtisanoutuminen) hyväksytään perheen paikkakunnalta muutto tai vanhemman jääminen kotiin (esim. työttömyys, äitiysloma) tai muu perheen olosuhteissa tapahtunut hyväksyttävä peruste. Maksatus päättyy irtisanoutumista seuraavan kuukauden alusta.

Arviointi

Keväällä palvelun käyttäjille voidaan tehdä esim. kirjallinen kysely toiminnasta tai haastatella toiminnassa mukana olevia.

Arvioinnin kohteena ovat:

- 1) palvelun saatavuus (määrä)
- 2) käyttäjien arvio toiminnasta, tavoitteiden toteutumisesta (lapset ja vanhemmat, henkilökunta)
- 3) yhteistyön toteutuminen eri tahojen välillä

Kyselyjen avulla saadaan tietoa toiminnasta ja saatua tietoa käytetään toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen.